

Požár v přírodě

1. Charakteristika požáru v přírodě
2. Ohrožení osob
3. Předpokládané ztráty a škody na majetku a životním prostředí
4. Jak se chovat při požáru v přírodě

5. Možné související hrozby

1. Charakteristika požáru v přírodě

Požár je každé nežádoucí hoření, při kterém dochází k usmrcení nebo zranění osob nebo zvířat, ke škodám na materiálních hodnotách nebo životním prostředí a nežádoucí hoření, při kterém byly osoby, zvířata, materiální hodnoty nebo životní prostředí bezprostředně ohroženy.

Lesní požár je oheň, který vznikne a šíří se v lese a na jiných lesních pozemcích nebo vznikne na jiných pozemcích a šíří se do lesa. Lesní požár ničí stromy, keře i stavby. Likvidace požáru je zdoluhavá, nelze vyloučit nové rozhoření ze skrytých míst. Musí být zabezpečen dohled proti opětovnému rozhoření. Příčinou lesního požáru může být přírodní jev jako je např. blesk, vznícení při vysokých teplotách, ale ve většině případů se jedná o lidskou nedbalost (např. nedopalky od cigaret, žhářství).

Podle toho, v jakém druhu lesa se oheň šíří, se požáry rozdělují na pozemní, podzemní a korunové.

Pozemní požáry

Při pozemních požárech se oheň šíří pouze po vrchní vrstvě odumřelé vegetace (hrabanka, tráva, mech apod.), nižší části kmenů stromů a nad povrch půdy vyčnívající kořeny. Pozemní požáry můžeme dále rozdělit na rychlé a trvalé.

Při rychlém pozemním požáru shoří živý i mrtvý půdní příkrov, lesní podrost, spadlé listí a jehličí, ohoří kůra nižších částí kmenů stromů, obnažené kořeny a jehličnatý porost. Takový požár se šíří velmi rychle, přičemž se vyhýbá místům se zvýšenou vlhkostí lesního příkrovu, takže některé části lesa oheň vůbec nezasáhne. K rychlým požárům dochází nejčastěji na jaře, kdy proschne pouze vrchní vrstva drobných hořlavých materiálů.

Při trvalém pozemním požáru se oheň prohlubuje, prohořívá vrchní vrstva půdy, značně ohoří kořeny a kůra stromů, zcela shoří mladý porost atd. K trvalým požárům dochází zpravidla uprostřed léta, kdy proschne vrchní vrstva půdy.

Podzemní požáry

Při podzemních požárech hoří rašelina nebo vrstvy hlubokého humusu, uložené pod rozsáhlými lesními celky. Přitom se obnažují a ohoří kořeny stromů. V lesích dochází k podzemním požárům velmi zřídka. Jejich vznik a rozšíření je zpravidla spojeno s pozemními požáry, při kterých oheň proniká do rašelinové vrstvy na nejsušších místech, nejčastěji u kmenů stromů, a postupně se rozšiřuje do stran. Výskyt podzemních požárů se zvyšuje v suchých letech, kdy dostatečně proschnou rašelinové vrstvy.

Korunové požáry

Korunové požáry jsou charakteristické tím, že se šíří jak po lesním příkrovu, tak po korunách stromů, přičemž shoří jehličí, listí, drobné a někdy i silné větve stromů. K přechodu pozemního požáru na vzrostlé stromy dochází v porostech s nižšími korunami stromů, v porostech s rozdílným vzrůstem a též v hustém jehličnatém porostu. Lesní porost následkem korunového požáru zpravidla úplně uhynie. Korunové požáry vznikají nejčastěji v horských lesích při šíření ohně vzhůru po příkrých stráních. Do značné míry napomáhá jeho vzniku silný vítr.

2. Ohrožení osob

Ohrožení osob může spočívat zejména v:

- poškození zdraví, úmrtí zpravidla spojené s intoxikací zplodinami hoření a popáleninami,
- nárůst respiračních onemocnění v údolích s inverzním zatížením zplodinami hoření,
- uvíznutí osob v požárem odříznutých oblastech (na dopravních cestách, dětských táborech, chatových oblastech apod.).

3. Předpokládané ztráty a škody na majetku a životním prostředí

V souvislosti s řešením požáru v přírodě se jedná zejména o tyto náklady:

- škody na lesních porostech, polních kulturách,
- kontaminace životního prostředí, nadměrný úhyn lesní zvěře,
- škody na lidských obydlích, chatových oblastech, hospodářských a průmyslových budovách a dalších objektech, komunikačních sítích, energovodech a produktovodech,

- narušení zásobování obyvatelstva.

4. Jak se chovat při požáru v přírodě

4.1 Kde najít informace o hrozbě a výskytu požáru v přírodě

- Přehled vybraných informačních zdrojů pro různé typy hrozeb a případně mimořádných událostí naleznete [zde](#).
- Aktuální informace k závažnému požáru v přírodě, o jeho průběhu a o jeho odstranění sledujte na [Facebookovém profilu](#) HZS Karlovarského kraje nebo na jeho [Twitterovém účtu](#) pod uživatelským jménem **@hzskvk**.
- V případě ohrožení zdraví nebo života volejte na **tísňovou linku 112!**

4.2 Zásady správného chování před požárem v přírodě

Abyste zabránili vzniku požáru v přírodě, je třeba dodržovat několik důležitých zásad:

- zvolte vhodné místo pro ohniště (nejlépe hliněný podklad) vzdálené nejméně 50 m od okraje lesa a v dostatečné vzdálenosti od budov a všech věcí, které se mohou vznítit,
- rozdělávejte oheň jen na vyhrazených místech,
- pokud je to možné, umístěte ohniště v blízkosti vodního zdroje,
- nerozdělávejte oheň za silného větru nebo v období extrémního sucha,
- oheň nesmíte ponechat ani na okamžik bez dozoru,
- mějte připravený dostatek vody (popř. písek, hlínu), kdyby se oheň vymykal kontrole,
- děti nenechávejte u ohniště samotné, hlídejte jejich pohyb, nenechte je hrát si s ohněm,
- nerozdělávejte oheň na místech se vzrostlým porostem, na louce nebo na strništi, pod větvemi a na kořenech stromů, na suchém listí, lesní hrabance (zetlelá vrstva jehličí) nebo rašelině, ani v blízkosti stohů či seníků,
- ohniště bezpečně oddělte od okolního prostředí - např. kameny, pískem, hlínou,
- k zapálení nebo udržování ohně nepoužívejte vysoce hořlavé látky (např. benzín, naftu, líc),
- neodhazujte hořící nebo doutnající předměty (v lese platí přísný zákaz kouření),
- o dlouhodobém pálení informujte HZS Karlovarského kraje např. pomocí internetového formuláře (ke stažení [zde](#)).

4.3 Zásady správného chování při požáru v přírodě

- Vznikne-li požár, zachovejte klid a jednejte s rozvahou,
- neodkladně ohlaste zjištěný požár na tísňovou linku 150 nebo 112,
- při hašení plošného požáru dbejte na to, aby vám nezamezil ústupovou cestu,
- v případě, že dojde k rozšíření ohně mimo ohniště a jste schopni danou situaci zvládnout sami, pokuste se oheň uhasit dostupnými prostředky jako je voda, písek, hlína, lopata, kterými oheň udusíte,
- když si nejste jisti, zda včas dostanete požár pod kontrolu, raději odejděte do bezpečné vzdálenosti a ihned zavolejte hasiče na tísňovou linku 150, popř. 112,

- pokud se na vás vznítí oděv a nemáte dostatek vody k uhašení, neutíkejte, ale okamžitě ulehněte na zem, chraňte si obličej a převalujte se ze strany na stranu, dokud oheň neustane,
- je-li po ruce deka nebo jiná vhodná textilie (NE látka z umělých vláken), lze ji také použít k uhašení hořícího oděvu,
- jestliže jsou na místě zraněné osoby, zavolejte na telefonní číslo 112 (popř. 155) a poté se věnujte zraněným,
- poskytněte bezodkladnou první pomoc zraněným,
- když se popálíte, postižených ploch se nedotýkejte, popálené místo ihned ponořte do čisté, studené a proudící vody a zavolejte nebo vyhledejte odbornou pomoc,
- do ohně nikdy nevhazujte jakékoliv výbušné předměty (rachejtle, světlice, patrony, nádoby se stlačeným plynem, municí),
- oheň neroznášejte po okolí, např. na zapálené větvi,
- po příjezdu hasičů respektujte pokyny velitele zásahu,
- budete-li vyzváni k evakuaci, uposlechněte, jedná se o vaši bezpečnost,
- nevstupujte do lesa, abyste nekomplikovali likvidaci požáru zasahujícími jednotkám hasičů.

4.4 Zásady správného chování po požáru v přírodě

- Pokud vlastníte obydlí blízko lesa, který hořel, zkontrolujte a zdokumentujte škody na svém majetku pro potřeby prokázání škodní události u vaší pojišťovny,
- nechoďte do lesa, kde byl požár,
- pamatujte, že stromy jsou nestabilní a mohou vás ohrozit,
- nezapomeňte, že v případě vydatnějších dešťů po požáru lesa, může být vaše nemovitost v blízkosti zasažené oblasti ohrožena zatopením z důvodu snížení absorpce vody do půdy,
- mějte na paměti, že v důsledku požáru v přírodě můžete mít dýchací potíže, proto se tam zdržujte co nejkratší dobu.

5. Možné související hrozby

V souvislosti s výskytem požáru v přírodě není očekáván vznik dalších sekundárních mimořádných událostí.